

Vienna Migration Conference 2021 – wnioski z wydarzenia

Karolina Fabirkiewicz

25.10.2021

Notatka w skrócie:

- Ze względu na niezwykle złożoność międzynarodowych procesów migracyjnych, rozwiązywanie wyzwań wynikających z migracyjnych wymaga zarówno holistycznego podejścia, jak i koordynacji działań na poziomie regionalnym oraz globalnym;
- pomimo że migracja jest prawem każdego człowieka, eksperci konferencji są zgodni, że należy zapobiegać nieregularnej migracji. Według standardów międzynarodowych każda osoba ma prawo do ubiegania się o ochronę międzynarodową, jednak w celu zachowania wiarygodności systemu azylowego ważne jest, aby chronić go przed nadużyciami;
- Unia Europejska potrzebuje spójnego podejścia do kwestii migracji. Przyjęcie różnych, często sprzecznych ze sobą rozwiązań przez poszczególne państwa członkowskie skutkuje nieefektywnością działań oraz ich niezrozumieniem na arenie międzynarodowej.

Vienna Migration Conference (VMC) to wydarzenie organizowane przez Międzynarodowy Ośrodek Rozwoju Polityki Migracyjnej (ang. *International Centre for Migration Policy Development, ICMPD*), w ramach którego prowadzone są dyskusje na temat aktualnych wyzwań migracyjnych. Każdego roku wspomniane europejskie forum migracyjne zrzesza decydentów i wpływowych ekspertów z całego świata. Tym razem wśród nich znaleźli się m.in. Minister Bezpieczeństwa Bośni i Hercegowiny Selmo Cikotić, Minister ds. Migracji i Azylu Grecji Notis Mitarachi, czy Dyrektor Wykonawczy Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu Nina Gregori. Mottem przewodnim szóstej edycji VMC było „Re-imagining migration partnerships: Challenges, opportunities and strategies”. Konferencja odbyła się 19-20 października 2021 roku i wyjątkowo przybrała formę hybrydową.

Kryzys humanitarny w Afganistanie

Jak można było się spodziewać, aktualny kryzys humanitarny w Afganistanie stanowił jeden z głównych tematów dyskusji panelistów. Według przedstawiciela UNHCR Kevina J. Allena, obecnie aż 3,5 miliona Afgańczyków jest wewnątrznie przesiedlonych (ang. *internally-displaced persons*). Ponadto – jak zauważył dr Abdullah Abdullah, przewodniczący Najwyższej Rady Pojednania Narodowego w Afganistanie – obecna atmosfera niepewności i chaosu w kraju coraz bardziej skłania mieszkańców do ucieczki poza granice państwa. Według

dr Abdullaha w najbliższym czasie jednym z największych wyzwań w regionie będzie aktywność grup przestępczych zajmujących się handlem ludźmi.

Paneliści zgodnie uznali, że państwa sąsiadujące oraz regionalne są w największym stopniu narażone na zagrożenia pochodzące z Afganistanu. Wiceminister Spraw Zagranicznych Tadżykistanu, Sharaf Sheralizoda, przyznał że liczba Afgańczyków szukających schronienia w jego państwie, a także skala działalności przemytniczej w regionie stale rośnie. Najtrudniejsza sytuacja ma jednak miejsce w Turcji, która od lat przyjmuje największą liczbę uchodźców na świecie, w tym 4 miliony uchodźców syryjskich. Ahmet Muhtar Gün, Ambasador oraz Stały Przedstawiciel Turcji w Biurze ONZ w Wiedniu, wyraźnie podkreślił, że **tureckie możliwości przyjmowania uchodźców są już nie tyle ograniczone, co całkowicie wyczerpane**. Zarówno przedstawiciele Turcji, jak i Iranu wyrazili pilną potrzebę zwiększenia wsparcia humanitarnego w regionie oraz okazania solidarności w przyjmowaniu uchodźców.

Kontynent afrykański

Pierwszy raz w historii VMC gościło przedstawicielkę Unii Afrykańskiej (UA). Amira El Fadil, Komisarz ds. społecznych UA, wyraziła **konieczność zaadresowania przyczyn migracji w państwie pochodzenia** oraz tworzenia możliwości, zachęcających Afrykańczyków do pozostania na terytorium kontynentu. Jak zauważyła, takie działania pełnią istotną rolę w polityce migracyjnej UA, w efekcie czego aż 80% migrantów z Afryki, zamiast podróżować do Europy, osiedla się wewnątrz kontynentu afrykańskiego. Specjalny wysłannik UNHCR dla regionu Morza Śródziemnego, Vincent Cochetel, przypomniał też, że **zdecydowana większość globalnych migracji odbywa się między państwami Globalnego Południa, a nie z Południa na Północ**. Należy mieć to na uwadze w celu formułowania inicjatyw dostosowanych do potrzeb partnerów z Południa.

Wschodnia część Morza Śródziemnego i Bałkany Zachodnie

Ministrowie Bośni i Hercegowiny, Grecji i Węgier zgodnie stwierdzili, że istnieje pilna potrzeba ochrony ich granic państwowych oraz wzmocnienia mechanizmów bezpieczeństwa, w celu zapobiegania próbom niekontrolowanej migracji do Europy. Notis Mitarachi, grecki Minister ds. Migracji i Azylu, przyznał, że **migracja jest prawem każdego człowieka**,

niemniej jednak europejski system azylowy jest wielokrotnie nadużywany przez osoby poszukujące lepszych możliwości ekonomicznych w Europie. **W celu zachowania wiarygodności owego systemu należy chronić go przed tego typu nadużyciami.** Najbardziej kontrowersyjne słowa podczas debaty padły z ust węgierskiego Ministra Spraw Zagranicznych i Handlu, Pétera Szijjártó, który podkreślił, że region europejski staje przed większymi niebezpieczeństwami niż w 2015 roku, ponieważ poza utrzymującą się presją migracyjną z Południa, pojawiła się presja ze Wschodu. Jednocześnie przeciwstawił się on także idei obowiązkowego podziału uchodźców między państwa UE, stwierdzając, że ochrona granic państwowych jest kwestią bezpieczeństwa narodowego, a nie kwestią ochrony praw człowieka. Ponadto ostrzegł decydentów europejskich przed zachęcaniem migrantów do przybycia do Europy.

Migracje a geopolityka

Aktualna sytuacja na granicy UE z Białorusią również stanowiła temat żywej dyskusji podczas konferencji. Goście podkreślali, że Unia Europejska nie była przygotowana na tego typu wyzwanie, ponadto politycy wciąż nie wiedzą jak sobie z nim poradzić. Przedstawiciel Komisji Europejskiej Johannes Luchner stwierdził, że obecna sytuacja stanowi nie tyle problem migracyjny, ile geopolityczny, w którym migranci wykorzystywani są instrumentalnie w celu wywarcia presji politycznej. Dodał, że **zmuszanie osób do pozostania na granicy z Polską, Litwą i Łotwą łamie ich fundamentalne prawa.** Vladimír Šimoňák, Dyrektor działu Zarządzania Kryzysowego w MSZ Słowacji, podkreślił, że sytuacja na granicy z Białorusią jest wyjątkowo trudna do rozwiązania, ponieważ niezwykle trudno nawiązać kontakt, tym bardziej współpracę, z białoruskim reżimem. Na ciekawą kwestię zwrócił uwagę Johannes Luchner zaznaczając, że **migracja jest zjawiskiem zmiennym. Podając przykład Polski, zauważył, że te państwa, które dotychczas stanowczo sprzeciwiały się aktom solidarności i podziałowi uchodźców w UE, teraz mogą być tymi, które potrzebują tej solidarności najbardziej.** Współpraca w kwestiach polityki migracyjnej powinna cechować się poczuciem odpowiedzialności oraz wiarygodnością zarówno w czasie stabilności, jak i w czasie kryzysu.

O AUTORCE

Karolina Fabirkiewicz. Absolwentka studiów licencjackich na kierunku International Relations and Development Studies na SOAS University of London oraz aktualna studentka na kierunku LLM Public International Law na City University of London. Jej zainteresowania obejmują prawnomiędzynarodowe aspekty stosunków międzynarodowych, prawa człowieka, migracje oraz dyplomację.

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy: 95 2530 0008
2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.